

Dansk Ornitologisk Forening - Lokalafdeling for Østjylland

Beretning for 2012 – af Kim Skelmose

Årets gang i Østjylland

Bemærkelsesværdige fugle

2012 blev igen et år med mange spændende fugle, som vi ikke er så vant til at se på de her breddegrader. Her kan blandt andet nævnes Hvidvinget korsnæb, som blev årets første sjældenhed på DOFbasen. Gråvinget måge blev også indrapporteret, herefter Hvidvinget måge, Sort stork, Hvidnæbbet lom, Amerikansk krikand, Rødrygget svale, Hvidskægget Terne ved Brabrand sø og Perleugle. Den 4. november blev der ved Årslev Eng sø set en Brun Tornskade som i næsten 4 uger blev det helt store tilløbsstykke for rigtig mange interesserede fuglekiggere.

Krognæb dukkede op d.18. november i Højbjerg, hvor der også mødte mange op for at se fuglene. Så det må siges at året bød på mange spændende nye fuglearter.

Ørnens dag d. 19. februar

For 7. år i træk blev der holdt ørnens dag. I 2012 blev det igen ved Skanderborg sø, ved vandrehjemmet, hvor der blev set 3 ørne: 2 gamle og en ungfugl. Der var ca.150 fremmødte gæster som fik sig en god oplevelse.

Forgiftning af Rød Glente

Desværre blev året præget af en trist sag om en forgiftet Rød Glente. Fundet blev gjort ved Søbygård sø af en lokal fugle kigger. Den døde fugl blev fundet sammen med en død Fasan. Det viste sig, at fasanen var udlagt som lokkeføde, da den var bundet fast til et træ med en snor. Ved siden af fasanen lå den døde glente. Begge fugle blev sendt ind til undersøgelse, der viste at det var giften Carbofuran, som var blevet brugt. Politiet blev underrettet om fundet og der blev indgivet en politianmeldelse. Artiklen om den døde Glente kan læses på DOF's hjemmeside og på Naturstyrelses hjemmeside.

Sølyst blev lukket

Det blev så det skæbnesvangre år hvor Aarhus Kommunes Naturcenter Sølyst officielt blev lukket med udgangen af april måned.

Før lukningen skulle vores arkiv og bibliotek på Sølyst tømmes for alt. Der var en lille (ihærdig) gruppe som tog sig af det enorme stykke arbejde at få tømt Sølyst for alle de bøger og artikler som der var samlet sammen igennem alle årene.

Der blev afholdt et bogudsalg hvor der kunne købes bøger til en god pris. Fortjenesten herved blev givet til Fugleværnsfonden.

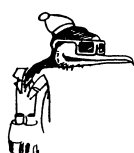
Vi har fået nye, faste mødelokaler som ligger i Naturhistorisk Museum i Universitetsparken, Århus.

40 års Jubilæumstur / Jubilæumsfest

I 2012 kunne der fejres 40 års jubilæum for DOF Østjylland. Det blev fejret med bl.a. en jubilæumstur rundt i Østjylland, med besøg ved bl.a. Djursland, Vorup Enge i Randers, Mossø og Vrads Sande.

Ydermere fejrede vi de 40 år med en jule-fest med spisning og social hygge, hvor nye og gamle medlemmer kunne fejre fødselsdagen med hinanden.

Det blev en minderig aften hvor der blev fortalt mange gode historier og vist billeder fra de 40 år der er gået.

Ture og Møder

Der har i vinterhalvåret været afholdt 6 tirsdagsmøder med diverse foredrag. Alle har været velbesøgte, fra omkring 15 og op til 40 deltagere.

Lokale ture i DOF Østjyllands område	26
Andre DOF ture i samarbejde med DOF Østjylland	16
Trækfuglenes dag	2
Flerdagsbusture (Øland)	1
Fuglepigerne	11
I alt afholdte	56

16 af turene er afholdt i samarbejde med andre, f.eks. Naturvejledere, kommuner, Naturhistorisk Museum og Fugleværnsfonden.

Desuden er enkelte andre foreningers offentlige ture publiceret på DOFOJ.DK.

Medlemsstatus

Medlemstallet er desværre gået tilbage de 2 foregående år. I 2012 havde vi 38 færre medlemmer i fht. 2011. Vedr. Junior medlemmer er der en positiv fremgang fra 9 medlemmer i 2011 til 22 medlemmer i 2012.

Medlemskategori	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kernemedlem	719	714	780	773	742	769	757	738	745	735	707
Senior*	108	98	_*	_*	_*	_*	_*	_*	_*	_*	_*
Husstandsmedlem	63	67	74	80	84	92	98	97	109	103	101
Juniormedlem	30	26	23	22	18	17	11	9	5	9	22
Medlem (tidl. Støttemedl.)	249	209	408**	288	312	423	456	504	607	588	566
Total	1169	1114	1285* *	1163	1158	1301	1322	1348	1466	1434	1396

*Senior-medlemskabet er afskaffet fra og med 2004. **tallet for 2004 er inkl. Kampagnegratister.
Tallene er opgjort pr. 31.12.2012

Fuglepigerne

Det vi kan sige om Fuglepigerne i det forgangne år er at der er sket udskiftning i planlægningsgruppen. Fra at være 4 er vi pt. 3, men med begrundet håb om, at vi bliver 4 igen efter sommerferien. På trods af at vi er blevet færre til at dele arbejdet med turene, har vi foreløbigt opretholdt vores aktivitetsniveau med 1 tur pr. måned (juli undtaget). De fleste af turene tager vi os selv af, men indimellem benytter vi os også af gæsteguides med lokalkendskab. Der er et stabilt fremmøde til turene, i størrelsesordenen 10-15 personer.

Hjemmesiden www.dofoj.dk

Steen Larsen er webmaster og står for det tekniske.

Indlæg på siden skrives af bestyrelsen, med enkelte bidrag udefra.

Ole Jensen holder kalenderen med ture og møder opdateret.

Søravnen

Søravnen udkom i 2012 som et jubilæums nr., idet det var 40. årgang. Søravnen sendes til alle kernemedlemmer tilknyttet lokalafdelingen. Søravnen 2012 blev på 40 sider, trykt i farver, og redigeret af Peter Lange, Aage Mogensen og Ole Jensen.

Bladet kan læses på www.dofoj.dk med mange gode artikler om hvad der sker i DOF Østjylland. Flere af artiklerne er understøttet med gode fotos.

Fugle i Østjylland

Lokalrapporten *Fugle i Østjylland 2011* udkom i februar 2013, det er Flemming Nielsen, Arne Bo Larsen og Peter Lange som har lagt et stort stykke arbejde i at få bladet publiceret. Udover de 3 redaktører er der en gruppe på ca. 10 personer som er medredaktører på rapporten.

Igen skal det fremhæves at vi, ud af de 13 lokalforeninger der er under DOF, er en af de kun 4-5 lokalforeninger der fortsat kan udgive en lokalrapport. Det må siges at være flot.

Naturpolitisk Udvalg 2012 - af Peter Lange

Naturpolitisk udvalg i DOF Østjylland er ikke noget man bliver ”valgt” til, men et forum som alle naturpolitisk aktive DOFere kan deltage i, og et kontaktforum mellem DOF Østjyllands bestyrelse, kommunekontaktpersonerne, DOF's medlemmer af de grønne råd i kommunerne, lokale DN og Friluftsrådet. I 2012 har der været holdt tre møder, hvoraf et blev brugt på oprydning i arkivet på Sølyst, resten af arbejdet er sket via mail. Det er måske nok formålstjenligt med lidt flere møder, men så skal der nok nye kræfter ind over til at være mødeindkalder.

På møderne blev der bl.a. brugt tid på at drøfte rømningen af arkivet på Sølyst, desuden høring af en VVM på motortrafikvej/motorvej mellem Århus og Viborg, høringssvar på en råstofplan fra region Midtjylland samt naturhandleplanerne.

Udover de mange naturpolitiske emner der er nævnt under de enkelte kommuner, skal flg. fremhæves: I august afgav DOF Østjylland høringssvar til nogle af de udkast til handleplaner, der var fremlagt i høring af kommunerne. Vi afgav høringssvar til udkast til handleplan for Natura 2000-område nr. 14 Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord, Natura 2000-område nr. 46 Anholt, Natura 2000-område nr. 59 Kysing/Norsminde Fjord samt Område nr. 52, Salten Å/Salten Langsø (Fuglebeskyttelsesområde nr. F 33 og F 35 samt Habitatområde nr. H 48), Natura 2000-område nr. 233 Brabrand sø med omgivelser samt Natura 2000-område nr. 56, Horsens Fjord, havet øst for og Endelave.

I årets løb har vi igen kontaktet Naturstyrelsen Søhøjlandet i Silkeborg, mhp. at få en plads i skovbrugerrådet, og igen med et afslag som resultat.

I løbet af året er der svaret på en række henvendelser fra borgere, bl.a. nogle stykker fra bekymrede naboer til foreslåede vindmølleområder. Der har været henvendelser fra folk i både Århus, Randers, Syddjurs og Skanderborg Kommune, der ville have DOF Østjylland til at protestere mod foreslåede/planlagte vindmøller forskellige steder. Ingen af stederne fandt vi grund til at indgive klage eller høringssvar, og jeg vil godt pointere, at for at DOF skal involvere sig i protester mod foreslåede vindmøller, skal der være tale om placeringer til åbenlys fare for fuglene, f.eks. på træksteder, tæt på (indenfor højst to km fra) kendte ynglesteder for store rovfugle eller traner, eller i eller nær (inden for få hundrede meter fra) fuglerige vådområder. Er dette ikke tilfældet, mener vi ikke vi på grundlag af hensynet til fuglene kan gå imod en vindmølleplacering. Der kan sikkert fremføres andre indvendinger begrundet i landskabelige eller andre hensyn, men den slags overvejelser synes jeg vi skal overlade til DN.

DOF er som forening hørings- og klageberettiget i en lang række afgørelser fra kommuner og Naturstyrelsen. Samlet er der i løbet af 2012 modtaget over 1200 mails, de fleste vedlagt et forslag i høring eller en afgørelse. Det er kommunekontaktpersonerne bistået af enkelte andre interesserede, der har ansvaret for at gennemlæse de mange afgørelser, og foretage den første vurdering af om der bør afgives høringssvar eller klages til naturklagenævnet. Vi har ikke påklaget afgørelser til naturklagenævnet i 2012, men der er indgivet høringssvar til en række planer mv.

Der er brug for flere hjælpere til at bistå i dette kæmpearbejde, interesserede kan henvende sig til Peter Lange.

Bilag: Tabel over modtagne afgørelser mv. i 2012 fra myndigheder.

Favrskov Kommune – af Svend Møller Jensen

Jeg har i 2012 afholdt 2 ture. En tur for DOF og en tur for DN.

Selv om der stadigvæk kun er regnvand på Vissing Enge har kommunen ikke opgivet at få permanent vand på arealet. Personligt tvivler jeg dog på projektet grundet den lange behandlingstid.

Med hensyn til golfbane og feriehytter i Lilleådalene fandt Naturklagenævnet det omhandlede areal for absolut fredningsværdigt, men nævnet afstod fra en fredning fordi selskabet bag golfplanerne forlangte 50 mill. i erstatning i tilfælde af en fredning.

Vi er så i den situation, at en evt. golfbane med feriehytter og dermed pres på naturen, alene afhænger af, om arealejeren tør sætte formuen på projektet.

Der har været afholdt 2 møder i rådet. Jeg har rejst spørgsmålet om, hvorfor DOF ikke optræder under sit eget navn i rådet. Grunden er, at jeg repræsenterer ”Sjældne arter og internationale forbindelser”. Jeg fik det svar, at DOF var en af flere foreninger, så hvis en anden lignende forening ønskede plads i rådet, så var DOF ikke selvskræven som deltager.

Der har været 2 par glenter i Favrskov i 2012. Det ene par fik ikke unger på vingerne. Det andet par fik 3 unger ud at flyve. Dette par har siden 2008 benyttet 3 forskellige reder. Parret har alle årene fået unger på vingerne, og siden 2008 er det blevet til 13 unger. Sidst på året fik vi en grim sag, idet en glente blev fundet død, liggende på en ligeledes død og tøjret fasan ved Frijsenborg fasanopdræt. En obduktion viste, at glenten indeholdt en meget stærk gift, som har været forbudt i EU de sidste 5 år.

Fasanen indeholdt den samme gift.

Norrdjurs Kommune - af Jens Bonde

Der er 2012 modtaget godt 60 afgørelser, der mere eller mindre påvirker naturen.

De fleste afgørelser er mindre dispensationer fra naturbeskyttelsesloven, som dog også kan være positive. Det gælder f. eks. oprensning og etablering af vandhuller.

Derudover har der været forskellige planer til høring, bl.a. vand- og naturplanerne, plan for opstilling af vindmøller og en Natur- og friluftstrategi.

Der er afholdt 3 møder i grønt råd + 2 ekskursioner med rådet.

Odder Kommune – af Arne Højgård

Odder kommune arbejder fortsat med etablering et vådområde i Ådalen omkring Rævs Å og Odder Å mellem Norsminde Fjord og Odder by. Naturerhvervsstyrelsen har meddelt tilsagn om realisering af projektet. P.t. er Naturerhvervsstyrelsen i gang med at forhandle med lodsejere om jordfordeling.

Odder Kommune vil etablere et stiforløb i en strækning på ca. 10 km langs kysten og ind i landet ved Hov. Finansieringen er nu på plads og de fornødne tilladelser til etablering af stien pågår i øjeblikket.

Der har i flere år været dialog mellem Odder kommune og repræsentanter for beboere fra Tunø om muligheden for tiltag til forbedringer på Tunø. Der indgået aftale om et Grønt Partnerskab som omfatter etablering af: Muld toilet til vandrere, campinghytter, shelter og bålplads, bedre og afmærkede stier øen rundt, samt udsigtstårn.

Stiforløb mellem Odder by og Norsminde. Der er i 2013 afsat til en forundersøgelse, som skal afdække ønsker og forventninger til et stiforløb

Jeg har været turlleder på en tur til Norsminde Fjord i november 2012, hvor der deltog 12-15 personer.

Der er afholdt 2 møder i det grønne råd i Odder kommune (maj og dec.).

Randers Kommune – af Lars Tom-Petersen

Der er i 2012 afholdt 6 lokale ture til lokaliteter ved Gudenå og Randers Fjord fordelt nogenlunde jævnt over året. Flere af turene er arrangeret i samarbejde med Randers Naturcenter. Tilslutningen til turene har været fin. På en tur til Randers Fjord d. 22.8. deltog således 45 personer, som bl.a. kunne nyde mindst 3 fiskeørne. I 2012 blev Randers Naturskole udvidet kraftigt efter en flot bevilling fra Aage. V. Jensens Naturfond. Ved samme lejlighed blev stedet omdøbt til Randers Naturcenter. DOF-Østjylland var repræsenteret ved indvielsen af de nye flotte faciliteter, som lokalafdelingen i fremtiden vil kunne benytte til afholdelse af møder.

Endnu et vådområde ved Gudenå så dagens lys i 2012, nemlig Værum Ø-Enge, som blev indviet i oktober. Stedet tegner lige som de øvrige engsøer langs åen til at blive en spændende fuglelokalitet, som allerede i løbet af vinteren har huset store antal af rastende gæs.

De tre tidligere etablerede engsøer er fortsat blevet fulgt tæt af et hold lokale fugletællere. Især Hornbæk Enge har imponeret med store forekomster af ynglende vandfugle bl.a. min. 10 par gråstrubede lappedykkere, 12 par knarænder, 2 par atlingænder, 10 par troldænder, 8 par dobbeltbekkasiner m.m. En sydlig blåhals udfoldede sine sangtalenter over en hel måned, og både engsnarre og plettet rørvagtel blev hørt i engen. Året sluttedes flot af med fundet af Østjyllands første amerikanske pibeand, som lå i Hornbæk Enge nogle dage i oktober-november.

Det Grønne Råd har afholdt to møder i løbet af året. Her er bl.a. blevet diskuteret naturplaner, skovrejsning og Naturpark Randers Fjord. Sidstnævnte har vi fra DOF's side fulgt med en vis skepsis, da projektet bære stærkt præg af at være mere en turistplan end en naturplan. Vi har dog fulgt planerne fra sidelinjen og bl.a. kommenteret flere konkrete ideer til nye faciliteter langs fjorden.

Vi har desuden kommenteret de omfattende nationale naturplaner for Randers og Mariager Fjorde.

Samsø Kommune – af Mogens Wedel-Heinen

Der har i året løb været afholdt to møder i det grønne råd.

Grønt Råds møde d. 06.03.2012: Diskussion om 10 m bræmmer. Diskussion om Sørendens og Græsløkkerendens fremtidige status - bliver nu administreret efter vandløbsloven.

DOF/Mogens: Skarvbestandens udvikling nationalt og lokalt (Stavns Fjord har DK's største koloni) samt præsenterede "Danmarks Naturkanon" af Eigil Holm. Bør være obligatorisk læsning for kommunale embedsmænd og politikere.

Grønt Råds møde d. 03.10.2012: Orientering om VVM undersøgelser af Samsø Flyveplads. Diskussion om et sti-net på Samsø (arbejdsgruppe)

DOF/ Mogens orienterede om ederfuglenes gode ynglesæson, om store problemer med ræve på holmene i fjorden og om en guidet tur til Gammelholm/Hjortholm for Vildtforvaltningsrådet og Naturstyrelsen Søhøjlandet d. 14. september.

Silkeborg Kommune – af Andreas Winding

Der har i løbet af 2012 været afholdt to møder i Det Grønne Råd. Første møde omhandlede primært de mange planer: Kommuneplan (2013-2024), Naturkvalitetsplan (hvor Silkeborg Kommune forsøger at brygge videre på den gamle Aarhus-plan, idet Viborg ej havde nogen...) og ikke mindst vand- og naturplanerne. Derudover blev diverse projekter, særligt OplevGudenå og Vision Gudenåen, debatteret.

I forsommeren har rådet efterhånden en god tradition med at tage på udflugt med politikerne, så disse ved selvsyn kan se lidt af den fine natur, der er i kommunen. 2012-turen gik dog mod Randers, hvor diverse naturprojekter langs Gudenåen blev beset, fortalt om og debatteret. Årets politikertur var desuden speciel på den måde, at der ikke rigtigt var nogen politikere med.

Hvad angår fuglene, var den første halvdel af året fortsat i de hvidvingede korsnæbs tegn, mens der igen i 2012 var besøg af nøddekriger. En perleugle blev det også til. Den pågældende fugl havde været kendt et godt stykke tid, da den pludseligt blev offentligt kendt. Dette medførte forståeligt nok en del besøgende, hvoraf de fleste fik sig en fin oplevelse. Desværre var der (igen, fristes man til at skrive) nogle, der bare

måtte opføre sig "anderledes" end andre besøgende, og stærke projektører og blitz samt playback i timevis oplevedes beklageligvis også. Af positive ting bør det nævnes, at tranerne tilsyneladende er kommet til det midtjyske for at blive, således blev 2012 angiveligt det bedste år for arten i nyere tid herinde i midten af landet. Derudover kommer vi jo nok i 2013 til at forholde os til endnu et dyr, der forhåbentligt er kommet for at blive: ulven!

Fra 1. januar 2013 overtages hvervet som DOF's kommunekontaktperson i Silkeborg Kommune af Peter W. Just.

Skanderborg Kommune – af Steen Hansen & Peter Lange

Vi deltager aktivt i Det Grønne Råd, hvor der er ca. 4 årlige møder. Disse er ved at have et seriøst indhold og jeg føler at der lyttes, når vi kommenterer ting samt at vi orienteres godt fra kommunens side. Steen Hansen har deltaget i alle møder i løbet af året.

Der modtages fortsat en god del mails med indsigelsesmuligheder når der gives dispensationer i miljøbeskyttelsesloven, udsendes lokalplaner, gives tilladelser til husdyr - og udledningstilladelser, når Fredningsnævnet har afgørelser mm. I alt 160 mails med disse emner er modtaget i 2012, hvor ca. 1/2 delen er vurderet at have interesse set med fuglebeskyttelsesbrillerne på.

I løbet af 2012 gjorde vi på vegne af DOF indsigelser mod en lokalplan ved den såkaldte slagterigrund på et område tæt ved Lillesø – desværre uden at vores bemærkninger førte til mærkbare ændringer i planen. Forslaget til lokalplan for Skanderborg festivalens område "Kærligheden" ved Skanderborg Sø kom i høring sidst på året. Vi har på et tidligere tidspunkt kommenteret på deres planer, i et møde med festivalen, hvor også DN deltog. De kommentarer vi havde (bla. vedr. aktiviteter indenfor søbeskyttelseslinjen og tæt på skoven med ynglende havørn), er indgået i forarbejdet til den Lokalplan for "Kærligheden" der er i høring frem til den 28. februar 2013.

Peter Lange har været aktiv i et grønt partnerskabet omkring etablering af et fugletårn ved Tåstrup Sø. Tårnet blev færdigbygget sidst på året. Der er også opført et fugletårn i et grønt partnerskab ved Lyngbygård Å syd for Herskind, også her har DOF deltaget med gode råd og vejledning. Der er i det hele taget megen aktivitet i Skanderborg Kommune vedr. grønne partnerskaber.

Syddjurs Kommune – af Joy Klein

I 2012 blev der holdt to ordinære møder i det Grønne Råd, samt et ekstraordinært møde med en del politikere fra byrådet i Syddjurs Kommune, der var meget positiv. Naturforvaltningen i kommunen ser ud til at være meget kompetent, og der har ikke været anledning til at klage over de afgørelser der sendes til høring.

I 2012 er der lavet tre offentlige fugleture i DOF-regi. To til Fugleværnsfondens reservat ved Stubbe Sø og én ved Ørnbjerg Mølle.

Arbejdsgruppen ved Fugleværnsfondens reservat ved Stubbe Sø mødtes som sædvanlig den sidste lørdag i hver måned, bortset fra om sommeren, og fortsatte med naturpleje og vedligeholdelse af Bog Peters Hytte. Desværre blev hytten udsat for ikke mindre end tre indbrud i rap i april måned, hvor de mest værdifulde arbejdsredskaber samt teleskop og kikkert blev fjernet. Indbruddene betød en del arbejde for både arbejdsgruppen og FVFs kontor mht. politianmeldelser, politibesøg ved hytten, og forsikringsansøgninger. Kun teleskopet er efterfølgende dukket op efter en politiransøgning hos tyven/hæleren. Sågar en platte til fejring af DOF's 75års jubilæum, der hang på væggen i hytten, er forsvundet (hvem i alverden kan have interesse i den?).

Der er kommet markant flere besøgende til reservatet siden indvielsen i 2011. Reservatet får god omtale gennem Nationalparkens hjemmeside, hvor der findes en video på 25 minutter med fremvisning af området. Stubbe Søreservatet var også med i Nationalparkens julekalender!

Stubbe Sø har nu fået det længe ønskede fugletårn på Naturstyrelsens areal øst for søen. Det blev færdigbygget i september og i oktober holdt DOF et lille "åbent tårn"-arrangement. Tårnet blev også brugt til det årlige møde mellem Naturstyrelsen Kronjylland og DOF Østjylland. Naturstyrelsen har nu udgivet (elektronisk) de planlagte foldere om Stubbe Sø, Følle Bund og Ørnbjerg Mølle/Ulstrup Å, hvor DOF har været behjælpelig med forslag. I Naturstyrelsens regi er der også blevet holdt et møde om Ebeltoft Vig-

reservatet, med deltagelse af DOF. Reetableringen af Vænge Sø på Helgenæs blev ikke færdig i 2012, men arbejdet er næsten afsluttet, og i 2013 skulle den nye sø blive en realitet.

Som noget nyt findes der nu et nyhedsbrev for DOF-medlemmer i Syddjurs Kommune, der sendes rundt pr. e-mail til de medlemmer, der har meldt sig. Det første brev udkom midt i april og i løbet af året blev det til 10. Brevene har omhandlet flere emner af interesse for DOF'ere i kommunen. Bl.a. er der blevet gjort opmærksom på kommende fugleture, orienteret om fugletårnet ved Stubbe Sø samt Naturstyrelsens nye foldere, og oplyst om interessante fugleforekomster. Lidt over halvdelen af medlemmerne i kommunen samt et lille antal medlemmer uden for kommunen har meldt sig til nyhedsbrevet. Der er kommet flere positive tilbagemeldinger, og takket være nyhedsbrevet har det været muligt at samle en lille gruppe mennesker der vil lave fugletællinger ved Vænge Sø når den en gang er nyetableret.

Aarhus Kommune – af Morten Jenrich Hansen

Der har været afholdt 3 møder i kommunens Grønne Råd, hvor DOF er repræsenteret ved Morten Jenrich Hansen og suppleanten Birgitte Loch Andersen.

Det er et positivt forum med gode informationer fra kommunens embedsmænd og kvinder, men på årets første møde tilsluttede DOF sig en erklæring, der bad byrådsmedlemmer gøre mere brug af Det Grønne Råd inden beslutninger tages på natur og miljø-områder.

Erklæringen blev fremlagt af DN efter sidste efterårs hovedrystende nedlæggelse af Naturcenter Sølyst, hvor byrådet med kort varsel svang sparekniven over naturformidlingen blot 14 dage efter et stort jubilæumsarrangement.

Der var yderligere opbakning til erklæringen fra Botanisk Forening, Jægerne, Friluftsrådet og Fællesrådene. DOF har også kommenteret på et i øvrigt fint kommunalt tiltag med en Friluftportal hjemmeside, hvor der er mange tilbud og mulighed for booking af f.eks. kommunens shelters og andet udstyr til aktiviteter i naturen. Ønsket fra DOF var, at det blev tydeliggjort, at der er områder i naturen, hvor flere friluftaktiviteter ikke er ønskelige i forhold til naturbeskyttelse, f.eks. udlejning fra kommunen af kano/kajak, hvor det klart bør fremgå, at der er sejladsforbud på Egå Engso og Årslev Engso.

At ikke alle politikere lærte noget af erklæringen fra Det Grønne Råd blev tydeligt allerede i det tidlige forår, hvor det Socialdemokratiske medlem af byrådet Anne Graversen slog sig løs i medierne med forslag om en kommunalt styret borgerbekæmpelse af uønskede ynglefugle som måger, duer og kragefugle.

Morten Jenrich Hansen skrev på vegne af DOF et brev til samtlige byrådsmedlemmer med argumenter mod en sådan kampagne og spørgsmål til lovligheden i forhold til at fjerne reder og æg. Brevet er offentliggjort på DOF-Østjyllands hjemmeside.

Det blev også til et kort indlæg i TV2-Østjylland som svar på Anne Graversens optræden.

Forslaget blev i øvrigt stemt ned i byrådet, men nok med mere vægt på politikernes bekymring for økonomien i en sådan kampagne end af hensynet til fuglene og Naturbeskyttelsesloven!

Nok om politik, der har heldigvis været masser af gode fugleoplevelser i Århus gennem 2012, og fund af sjældne arter trækker altid mange tilskuere.

Selvom DOF ikke har stået for mange ture i Århus Kommune, så er der mange aktive medlemmer, der kan selv og finder en del sjældne fugle!

I starten af året var det måger i Universitetsparken, der gav opvisning for mange i sne og isklædte omgivelser. Trækplasteret var den tilbagevendende Gråvingede Måge, men i år med en bonus, da en Hvidvinget Måge var med i mågeselskabet.

I noget lunere vejr dukkede 2 Hvidskæggede Terner op ved Brabrand sø i maj og en Blåvinget And prydede Egå Engso i juni.

Efteråret gav et flot andetgangsfund for DK med en Brun Tornskade ved Årslev Engso.

Blot en uge efter det fund var Højbjerg kortvarigt mødestedet, da 2 Krognæb havde fundet frem til et Rønnebærtræ med bær.

Naturhistorisk Museum og BIO-X lokalerne har været ramme om DOF-møder efter lukningen af Naturcenter Sølyst.

En god blanding af spændende rejseberetninger og en rigtig fin jubilæumsaften med god mad og underholdende beretninger fra ”de unge år”.

Lad os ikke vente 40 år med at gentage et sådant arrangement!

Nationalparken Mols Bjerger – af Kent Olsen, DOF's rep. i nationalparkrådet

Arbejdet med nationalparkplanen nåede efter nogen forsinkelse sin afslutning i januar, hvor den første plan for Nationalpark Mols Bjerger 2012 – 2018 blev vedtaget. Men selvom sekretariatet skrev, at planen indeholder status for områdets aktuelle tilstand og beskyttelse, vision og målsætning for områdets udvikling, så kan jeg som sidste år kun påpege, at den efter flere fagbiologers vurdering udgør en særdeles upræcis ramme uden konkrete visioner og hensigtserklæringer. Handlingsdelen fremstår med en masse forslag, som stritter i alle retninger, og hvor man ikke kan se, hvad der er højt prioriteret. Således mangler planens handlingsdel at opstille nogle præmisser for, hvordan man har tænkt sig at arbejde og prioritere: Hvad forstår man egentlig ved natur, og hvad forstår man ved god natur? I forlængelse heraf skrev Helge Røjle en artikel i Fugle & Natur om de tre eksisterende nationalparker, hvor bl.a. foreningens repræsentanter hver gav en status på, hvad der sker for naturen i parkerne. Man kan blot håbe, at ambitionerne bliver større, når planen skal revideres.

I marts indkaldte Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening sammen med DOF til en konference om de danske nationalparker med henblik på at gøre status og rette blikket mod fremtiden. Der var i særlig grad fokus på naturens tilstand og udviklingsmuligheder i Danmarks nationalparker. Foreningerne ønskede at sætte fornyet fokus på parkerne ved at rejse følgende spørgsmål: Hvad er status for nationalparkerne i dag? Gør nationalparkerne en forskel? Hvordan skal og kan nationalparkerne udvikle sig? Skal vi have flere nationalparker? Hvad bliver der af det nationale nationalparkråd? Hvordan øges naturindholdet i de danske nationalparker? Konferencen henvendte sig til alle med en interesse for nationalparkerne, herunder politikere, kommuner, organisationer og foreninger, lodsejere, journalister og forskere. De tre grønne organisationers formænd/præsidenter leverede sammen med en række forskere og andre fagpersoner hver deres indspil til miljøminister Ida Auken om, hvordan der kan etableres en ny start for de danske parker. Desværre blev udsigten til en konstruktiv proces i nær fremtid sendt til hjørne af Ida Auken, da hun i stedet for at stå på mål for en klar holdning til naturindholdet valgte at sende bolden retur med ønsket om at alle involverede foreninger, interesseorganisationer og fagpersoner skulle nå til fælles enighed. Her var en åbenlys mulighed for at synliggøre ministerens klare holdning til natur og tilbagegangen i biodiversitet, men i stedet frastod hun i mine øjne sit ansvar som miljøminister.

I september blev der i Nationalpark Mols Bjerger afholdt en naturworkshop med henblik på at sikre beslutningsgrundlaget for en prioritering af de indsatsområder nationalparkplanen i henhold til bekendtgørelsen er rettet mod at bevare, sikre og udvikle i Nationalparken. Workshoppen var rettet mod nationalparks bestyrelse og råd og bestod af en indlægsdel og en gruppearbejdsdel, der blev afsluttet med fremlæggelse af konklusioner i plenum. Seks eksterne indlægsholdere præsenterede holdninger inden for de tre temaer: Viden (kortlægning, overvågning, forskning); Naturpleje (projekter) og Planlægning (virkemidler).

Holdningen var, at kortlægnings- og overvågningsstrategien bør målrettes nationalparkens særlige behov og indeholde målbare målsætninger for karakteristiske naturtyper, arter og processer i højere grad end for habitatnatur og truet natur. Indsatsen skal bygges på en konkret kortlægnings- og overvågningsstrategi, der tager udgangspunkt i en screening af den foreliggende viden. Det var den generelle holdning, at der på mange felter allerede foreligger tilstrækkelig viden om naturgrundlaget og effekten af tiltag til allerede at igangsætte en praktisk naturforvaltningsindsats. Indsatsen bør dog altid udvikles igennem en prioritering af de vigtigste biodiversitetslementer i parken baseret på input fra eksisterende datakilder (databaser) og fagpersoner med særlig viden om området (forskere, myndigheder, naturhistoriske foreninger mv.). Derfor bør myndigheder og forskningssektoren også inddrages under udarbejdelse og gennemførelse af strategien samtidig med at nationalparken bør støtte et strategisk forskningsprogram bl.a. igennem finansiering/medfinansiering.

Med hensyn til naturpleje var den overordnede anbefaling, at der i alle naturplejeprojekter og plejetiltag sættes på så høj grad af kontinuitet som muligt. Ikke blot i tid, men også i rum, hvilket vil sige at tiltagene ikke blot bør være længerevarende, men bør også følge en overordnet vision om større sammenhængende

naturområder. Naturtyperne bestående af skovkomplekserne i den nordlige del af parken foruden sydvendte kystskrænter, overdrev og sandmarksarealer centralt og i syd bør prioriteres højest i forbindelse med projektudvælgelse. For skove skal udviklingen orienteres mod stor grad af lysåbenhed, mosaik og gode økologiske sammenhænge mellem skovbevoksede og åbne arealer, herunder brede skovbryn og udstrakte overgangsarealer med krat og spredt bevoksning. Dødt ved bør som en del af naturplejen i skove henligge i minimum de mængder, der fastlægges i certificeringsordningerne, mens græsning med husdyr og i videst muligt omfang med vildtlevende arter (kronvildt) bør være en højt prioriteret plejeform i både skov, på kystskrænter og på overdrev. Indsatsen mod invasive arter bør orienteres særligt mod Gyvel og Rynket Rose. Natur- og kulturplaner blev anbefalet som velegnede virkemidler til at sikre nationalparkens formål og indsats. Men nationalparken bør iværksætte en oplysningskampagne om skovnaturplaner (naturnær skovdrift) ved direkte henvendelse til skovejere eller/og deres rådgivere.

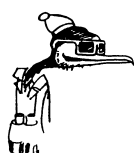
Fra vore egne rækker

Der har været afholdt 7 bestyrelsesmøder i 2012. Møderne blev holdt fortrinsvis på Sølyst hvor vi havde vores sidste møde d. 25. april. Derefter har vi afholdt møderne i Bio X-lokalerne på Naturhistorisk Museum i Århus, som er vores nye lokale sted.

Suppleanterne deltager i møderne i det omfang de har mulighed for det.

Både forår og efterår har vi haft 4 deltagere af sted til repræsentantskabsmøderne i DOF. Mødereferaterne herfra kan læses på www.dof.dk.

Som formand vil jeg gerne takke bestyrelsen for deres engagement i foreningens arbejde.

Bilag: Tabel over modtagne afgørelser mv. i 2012 fra myndigheder

i alt ca. 1130 mails	nbl. § 3 beskyttet natur	nbl § 16-19 skov, sø, å, fortidsmindere	planlov § 35 landzone	lokalplaner kommuneplaner høringer screeninger debatoplæg og lign	skovlov	VVM afgørelser	landbrug § 10	landbrug § 11-12	landbrug § 16	landbrug § 19	vandløbslov	natura2000 handleplaner	råstof tilladelser	andet*
Samsø	Samsø administreres af Aarhus Kommune												1	
Favrskov	14	9	17				3	25	1	3	6			
Aarhus	13	41		1										23
Skanderborg	7	26	20			1		3		11				7
Silkeborg	26	66	169	3		2					3			13
Randers	17	37		12			2	2			2	2		9
Norrdjurs	11	12					11**	11**	11**	11**		1	2	11
Syddjurs	8	15		1			5	7	1	18		1		
Odder	4	14	3							9	2			9
Naturstyrelsen Søhøjlandet					35									
Naturstyrelsen Kronjylland					28									
Naturstyrelsen Midtjylland					2									
Naturstyrelsen Himmerland					2									
Naturstyrelsen Århus (strandbesk.)		91												
Plansystem.dk				ca. 150										
Fredningsnævnet (afgørelser og indk. til besigtigelser)			57											

* andet = tilladelser jf sejladsbek. for Gudenåen, midl. grundvandssænkninger, skilte, udledningstilladelser, kystzone, miljøgodk. af virksomheder (kap. 5), klimaplaner, høringssvar vedr. skovrejsning

vær opmærksom på nogle afgørelser ikke udsendes via mail, men blot annonceres på kommunerne websider og/eller i lokalaviser

**= afgørelser fra Norrdjurs Kommune er ikke opgjort pr §§